

DEBATTMATCHEN

Yttrandefrihetens gränser



VAD?

I övningen Debattmatchen får eleverna möjlighet att fördjupa sig inom ett avgränsat område som rör yttrandefrihet. De får träna sig i argumentationsteknik, hur man förmedlar tankar och åsikter inför en grupp och hur man på ett strukturerat sätt kan framföra ett budskap. Övningen har en tydlig koppling till läroplanen, eftersom eleverna får beröra ämnen ur såväl ett etiskt som ett internationellt perspektiv.

HUR?

Förberedelser

Övningen kräver inga omfattande förberedelser, men det är bra om eleverna är bekanta med vad mänskliga rättigheter innebär. Därför kan det vara bra om de t.ex. har sett filmen *Ett fönster mot världen* före de börjar, eller ha läst vissa delar av texten *Ditt ord är fritt - om yttrandefrihet*.

Genomförande

Dela in klassen i sex grupper (eller fyra beroende på klassens storlek). Grupperna ska möta varandra i en debatt. Grupp ett ska möta grupp två, grupp tre ska möta grupp fyra och grupp fem ska möta grupp sex. Varje grupp får en förutbestämd åsikt som de måste argumentera för, oavsett vad de själva egentligen tycker. De ska förbereda ett anförande och gärna göra research till talet (läsa om yttrandefrihet i häftet eller göra egna söknin-gar). Huvudanförandet får vara max fem minuter långt.

Före eleverna börjar förbereda sina anföranden är det viktigt att poängtera att det är yttrandefrihet som ska debatteras och inget annat.

Ämnen för debatten

Efter terrorattentatet på Utöya i Norge 2011 började debattklimatet på internet att debatteras. Den hätska tonen i debattforum och kommentarsfält framhölls som ett problem av vissa, som krävde strängare regler. En del medier stängde sina kommentarsfunktioner. Men andra hävdade att debatten alltid måste få vara fri.

GRUPP 1 vill att alla medier på nätet ska göra det omöjligt att vara anonym i debattforum och kommentarsfält.

GRUPP 2 vill värna rätten till anonymitet på nätet.

I Tyskland är det förbjudet med nazistiska partier. Förenta Nationerna har tagit fram en konvention mot rasdiskriminering som innebär att rasistiska partier ska förbjudas. Men i Sverige finns det inte något sådant förbud.

GRUPP 3 vill förbjuda rasistiska partier

GRUPP 4 vill att alla, oavsett åsikt, ska få organisera sig i partier

DEBATTMATCHEN

Yttrandefrihetens gränser



Loreen representerade Sverige i Eurovision song contest 2012. Finalen ägde rum i Azerbadjan - ett land där allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna förekommer. Yttrandefriheten är begränsad och människor som kritiserar presidenten fängslas.

GRUPP 5 vill att Sverige ska bojkotta finalen i Eurovision song contest om den hålls i länder som allvarligt kränker de mänskliga rättigheterna.

GRUPP 6 vill att vi ska delta i Eurovision song contest, oavsett var finalen äger rum.

Debattregler

Försök möblera klassrummet så att två grupper åt gången kan möta varandra i en debatt. De andra grupperna agerar publik i väntan på sin tur. Låt först grupp ett och två möta varandra, sedan grupp tre och fyra och sist grupp fem och sex.

Varje debatt inleds med att grupperna håller var sitt huvudanförande på max fem minuter och därefter följer friare replikskiften. Efter varje avslutad debatt kan det vara lämpligt att gemensamt med resten av klassen lyfta fram exempel på olika argument som använts i debatten och analysera dem tillsammans. Sammanställ gärna argumentationen på tavlan.

Avslutning

Debatten är ett sätt att gemensamt träna argumentationsteknik. För att övningen ska ge underlag för bedömning av elevens färdigheter att framställa en argumenterande text, kan det vara bra om eleverna gör en individuell skrivuppgift. Som en lämplig avslutning på debattövningen kan man därför låta eleverna skriva en egen debattartikel (se fördjupningsuppgifter för samhällskunskap och svenska).

VARFÖR?

Läroplanen för gymnasieskolan – skolans värdegrund och uppgifter

- "Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna"
- "Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana."
- "Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i utbildningen. Därför ska undervisningen i olika ämnen behandla detta perspektiv och ge en grund för och främja elevernas förmåga till personliga ställningstaganden"

Centralt innehåll i svenska 1:

- "Argumentationsteknik och skriftlig framställning av argumenterande text"
- "Muntlig framställning med fokus på mottagaranpassning. Faktorer som gör en muntlig presentation intressant och övertygande."

DEBATTMATCHEN

Yttrandefrihetens gränser



Centralt innehåll i samhällskunskap 1a1 och 1b

- “De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ”
- “Presentation i olika former och med olika tekniker med betoning på det skriftliga och muntliga, till exempel debatter, debattartiklar och rapporter”

Centralt innehåll i medier, samhälle och kommunikation 1:

- “Lagar och andra bestämmelser samt internationella överenskommelser och etiska regler inom kommunikationsområdet”